

Plán implementace Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v ČR 2016–2020

Plnění za rok 2017 v kraji / instituci: Muzeum Českého ráje v Turnově, pověřené regionální pracoviště

Jméno zpracovatele, kontaktní údaje: PhDr. Vladimíra Jakoubčová, ředitelka, etnolog

4.1 Identifikace projevů tradiční lidové kultury

Úkol	Plnění	Termín	Odpovědný subjekt
4.1.1 Provádět identifikaci projevů TLK a používat její výsledky pro plánování dalších činností v oblasti péče o TLK.	- Výzkum tradiční lidové stravy v návaznosti na lidové - v regionu severovýchodních Čech - Dokumentace tradičního chovu ovcí v Pojizeří – výstup výstava Ovce moje ovce - Lidové stavitelství obce Příšovice – výsledek výzkumu bude publikován v kolektivní publikaci v roce 2018 - Lidové stavitelství horního Pojizeří – projekt nová stálá expozice Kittelův dům Krásná – výstup výstava Tady pořád v pohodě, Žitava - Lidové léčitelství Jizerských hor – projekt nová stálá expozice Kittelův dům Krásná, výstup Tady pořád v pohodě, Žitava - Tradiční lidový oděv v Pojizeří – výstup nová expozice Muzea a Pojizerské galerie v Semilech – Tradiční lidový oděv v Pojizeří - Průběžná dokumentace výročních obyčejů, fotodokumentace v terénu	průběžně, s každoročním hodnocením k 31. 12.	NÚLK ve spolupráci s RP
4.1.2 Etnokartograficky zpracovávat výskyt žijících identifikovaných projevů TLK na území ČR. Zajistit průběžnou aktualizaci tohoto zpracování.	Průběžně probíhá v souvislosti s výzkumem lidové plastiky a lidového stavitelství	průběžně, s každoročním hodnocením k 31. 12.	NÚLK ve spolupráci s AV ČR, v.v.i., univerzitami a RP

4.1.3 Podporovat práce na vytváření standardního názvosloví projevů TLK, upřesňování pracovních termínů, pojmů, kategorií prvků a reálií pro systém identifikace a dokumentace TLK postihnutečných etnografickými metodami.		průběžně, s každoročním hodnocením k 31. 12.	MK ve spolupráci s AV ČR, v.v.i., a ČNS, z.s.
---	--	--	---

4.2 Dokumentace projevů tradiční lidové kultury

Úkol	Plnění	Termín	Odpovědný subjekt
4.2.1 Ve smyslu „Konceptu identifikace a dokumentace tradiční lidové kultury“ zajišťovat periodicky dokumentaci projevů TLK, zejména těch, které jsou bezprostředně ohroženy, tyto dokumentovat v pravidelných cyklech podle stupně ohrožení.	Dlouhodobé projekty probíhající - Zpracování sbírky J. V. Scheybala, grant MKČR V roce 2017 pokračoval projekt Zpracování národopisné sbírky J. V. Scheybala svou sedmou částí. Cílem celého projektu je zpracování a evidence akvizice Scheybalova osobního a sbírkového fondu archivní povahy. - Výzkum tradiční lidové stravy v návaznosti na lidové obyčeje v regionu severovýchodních Čech - Dokumentace tradičního chovu ovcí v Pojizeří – výstup výstava Ovce moje ovce - Lidové stavitelství obce Příšovice – výsledek výzkumu bude publikován v kolektivní publikaci v roce 2018 - Lidové stavitelství horního Pojizeří – projekt nová stálá expozice Kittelův dům Krásná – výstup výstava Tady pořád v pohodě, Žitava - Lidové léčitelství Jizerských hor – projekt nová stálá expozice Kittelův dům Krásná, výstup Tady pořád v pohodě	průběžně, s každoročním hodnocením k 31. 12.	NÚLK ve spolupráci s RP a dalšími muzejními institucemi

	- Tradiční lidová řemesla – v souvislosti s projektem Mistr rukodělné výroby, Nositel tradice lidového řemesla, Národní a krajský seznam nemateriálního kulturního dědictví		
4.2.2 V muzeích, která mají etnografické sbírky, vytvářet odborné a ekonomické podmínky: a) pro systematické výzkumy a dokumentaci projevů TLK v terénu, b) pro archivní výzkumy a rešerše ve specializovaných fondech archivů, muzeí a knihoven. Prioritně se věnovat jevům bezprostředně ohroženým zánikem.	Na realizaci 4 projektů získalo RP grantovou podporu MKČR a účelovou dotaci KÚ – spolufinancování podílu ke grantům: Tradiční chov ovcí v Pojizeří, výzkum, výstava Nominace výroby masopustních masek na Národní seznam TLK Dokumentace lidových technologií – pískovcová plastika v Pojizeří Zpracování sbírky J.V. Scheybala, část: VII.	průběžně, s každoročním hodnocením k 31. 12.	MK ve spolupráci s KÚ
4.2.3 Pokračovat v budování informačních databází (např. eSbírky, GIS) archiválií, sbírkových předmětů a dokumentačních fondů z oblasti TLK v muzeích, knihovnách, ústavech AV ČR, v.v.i., a na univerzitách. Zpřístupnit tyto databáze ve smyslu autorského zákona zdarma pro vědecké, výchovné a další účely ve veřejném zájmu.		průběžně, s každoročním hodnocením k 31. 12.	MK prostřednictvím NÚLK a ve spolupráci s dalšími odbornými institucemi, MŠMT ve spolupráci s VŠ, AV ČR, v.v.i.
4.2.4 Rozšiřovat sbírkové fondy z oboru TLK	Sbírkový fond etnologie byl v roce 2017 rozšířen o 223 sbírkových předmětů, získaných především sběrem v terénu.	průběžně, s každoročním hodnocením k 31. 12.	MK prostřednictvím výkupů a akvizic jím zřizovaných sbírkotvorných institucí, další muzejní instituce na úrovni krajů a obcí
4.2.5 a) Průběžně doplňovat Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky, vedený Ministerstvem kultury podle schválené metodiky, o nejvýznamnější prvky této části národního kulturního dědictví. Periodicky sledovat a	- Zpracování nominace Ruční výroby vánočních ozdob ze skleněných perliček na Reprezentativní seznam nemateriálního kulturního dědictví UNESCO – zpracování nominačního dokumentu, natočení filmu, fotodokumentace, prezentační výstava – návrh podán v březnu 2017 - Zpracování nominace Tradiční výroba masopustních masek v Zákupích na Národní seznam nemateriálního kulturního dědictví	průběžně, s každoročním hodnocením k 31. 12.	MK ve spolupráci s orgány územní samosprávy a případně se zástupci společenství, která jsou nositeli

dokumentovat proměny jeho částí a veřejné užití.			navrhovaných či zapsaných statků
4.2.5 b) Podle vzoru tohoto ústředního seznamu vytvořit a vést ve všech krajích krajské soupisy regionálně významných prvků tradiční lidové kultury.	- Zpracování nominace na seznam Mistr rukodělné výroby Libereckého kraje: Iva Válková, zpracování ovčího rouna, Hana Kristel – barvení látek přírodními pigmenty - Zpracování nominace na krajský seznam nemateriálního kulturního dědictví – Ochotnické divadlo	průběžně, s každoročním hodnocením k 31. 12.	krajské orgány ve spolupráci s RP
4.2.5 c) Vytvořit Indikativní seznam prioritních záměrů nominací do Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky, do Reprezentativního seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva a do Registru osvědčených postupů.		31. 12. 2016	NÚLK ve spolupráci s RP
4.2.6 Zpracovávat periodické zprávy k implementaci Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví podle mezinárodního zadání a zprávy o plnění této koncepce jako nástroj k aktualizaci postupů v oblasti péče o TLK.		2019 - 2021	MK ve spolupráci s NÚLK
4.2.7 a) Rozvíjet odbornou, informační, školicí a metodologickou činnost RP v krajích, a to zejména: - identifikaci a dokumentaci projevů TLK a péči o ně, - pořádání specializovaných školení pro dobrovolné dokumentátory (zpravodajce), profesionální pracovníky dokumentace a sbírek, - vytváření specializovaných databází, - poskytování informací veřejnosti, - poskytování metodické pomoci veřejné správě a odborným institucím v otázkách péče o TLK,	- Zahájení práce na zpracování specializované databáze dokumentace lidového stavitelství Lbc kraje – využití dokumentačního materiálu z již realizovaných výzkumů, kresebné dokumentace J. V. Scheybala a archivních fotografií ze sbírky MČR Turnov ad. - Osvětová a přednášková činnost - Metodická pomoc odborné i laické veřejnosti / lidový oděv, lidové stavitelství atd./ - Spolupráce s ČR Sever – realizace pravidelného pořadu o lidové stravě	průběžně	RP ve spolupráci s NÚLK za podpory MK a krajských orgánů

- shromažďování informací o nejúspěšnějších postupech v uchovávání, prezentaci a předávání projevů TLK - průběžné dodávání informací do ústředních databází věnovaných TLK a do krajských soupisů.			
4.2.7. b) Aktualizovat metodický pokyn MK „Vzorová pracovní náplň regionálního odborného pracoviště pro péči o TLK“		prosinec 2016	MK
4.2.8 Podporovat projekty v oblasti výzkumu a vývoje naplňující cíle programu NAKI II v části globálních i specifických cílů programu zaměřených na TLK.		průběžně, s každoročním hodnocením k 31. 12.	MK na základě výsledků veřejných soutěží ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích
4.2.9 Zajišťovat institucionální podporu dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumných organizací.		průběžně, s každoročním hodnocením k 31. 12.	MK ve spolupráci s Radou pro výzkum, vývoj a inovace
4.2.10 V rámci činnosti MK, NÚLK a RP využívat pro terénní výzkumy a dokumentaci TLK studentských diplomových, bakalářských, ročníkových a seminárních prací a motivovat k tomu studenty mimo jiné prostřednictvím výběrových dotačních řízení. Tím přispívat k lepší profesionální připravenosti mladých odborníků pro práci v muzeích a vědeckých ústavech.	Poznámka: konkrétní diplomové a bakalářské práce (vypsát) + projekty, na nichž participovali studenti	průběžně, s každoročním hodnocením k 31. 12.	MK ve spolupráci s MŠMT, AVČR, v.v.i., ÚE FF UK Praha, ÚEE FF MU Brno, případně s dalšími VŠ

4.3. Uchovávání, šíření, prezentace a předávání hodnot tradiční lidové kultury

4.3.1 Nadále podporovat využívání poznatků o TLK ve výchovně vzdělávacím procesu ve školách (v MŠ a ZŠ, ZUŠ, SŠ, včetně umělecko-řemeslných škol, a VOŠ). Zároveň tuto problematiku využívat jako možného prostředku výchovy k toleranci, ke genderové rovnosti, proti rasismu a xenofobii.	Zpracování a vydání pracovních listů k výročním obyčejům. Využití TLK k programům pro školy: Workshopy a dílny zaměřené na tradiční lidovou kulturu, pořádané ve spolupráci s nositeli titulu Mistr rukodělné výroby libereckého kraje a nositeli tradice lidového řemesla MK. Cílová skupina: široká veřejnost – rodiče s malými dětmi, školní skupiny, celkový počet návštěvníků cca 7 tisíc Masopust, Velikonoce, Řezbářství a Posvícení na Dlaskově statku	průběžně, s každoročním hodnocením k 31. 12.	MŠMT
4.3.2 Zpracovávat a vydávat učební texty, obrazové a zvukové pomůcky pro školní a mimoškolní výchovu k poznávání a osvojování projevů TLK ČR se zvláštním zřetelem na prvky zapsané do Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky a do krajských soupisů regionálně významných prvků TLK. Dbát na využívání témat z oblasti TLK při sestavování Rámcových vzdělávacích programů škol.	Pracovní listy k jednotlivým programům, zaměřených na tradiční lidová řemesla a výroční obyčeje	průběžně, s každoročním hodnocením k 31. 12.	MK ve spolupráci s RP a MŠMT
4.3.3 Podporovat mimoškolní formy vzdělávání a školení prostřednictvím výběrových dotačních řízení a programu tvůrčích a studijních stipendií zaměřených na péči o TLK.	Výtvarný salon – technologie lidového hrnčířství	2016 2017 2018 2019 2020	MK
4.3.4 Zajistit pravidelné zpracovávání přehledu regionálních akcí zaměřených na uchování a prezentaci prvků TLK široké veřejnosti s přihlédnutím na jejich využití i pro kulturní turismus.	Zpracování podkladů pro NÚLK ve Strážnici.	průběžně, s každoročním hodnocením k 31. 12.	MK prostřednictvím NÚLK, MMR ve spolupráci s Českou centrálou cestovního ruchu CzechTourism, RP
4.3.5 Provozovat a průběžně aktualizovat centrální elektronickou databázi věnující se TLK a její dokumentaci. Zpřístupnit výstupy z této databáze široké veřejnosti	Pravidelné příspěvky na web stránky www. lidovakultura	průběžně, s každoročním hodnocením k 31. 12.	NÚLK ve spolupráci s RP

prostřednictvím internetového portálu www.lidovakultura.cz . Tuto databázi komplexně rozvíjet, uživatelsky zpříjemnit a ve spolupráci s RP pravidelně doplňovat obsah.			
4.3.6 Využívat a podle potřeby doplňovat formy a způsoby veřejného oceňování jednotlivců, kolektivů, těles a organizací, které významně přispívají k naplňování péče o TLK a k její ochraně nebo šíření. Oceňovat nejlepší výsledky interpretace a prezentace projevů TLK. Zejména a) nadále udělovat titul "Nositel tradice lidových řemesel", jako zvláštní formu veřejného uznání mistrům lidových řemesel, kteří dokonale ovládají tradiční technologie a předávají je dalším následovníkům		září 2016 2017 2018 2019 2020	MK ve spolupráci s NÚLK
b) navrhovat ocenění za zásluhy v péči o TLK Cenou Ministerstva kultury za přínos k rozvoji české kultury a Cenou Ministerstva kultury v oborech zájmových uměleckých aktivit		červen 2016 2017 2018 2019 2020	MK ve spolupráci s občanskými iniciativami
c) po dohodě se zainteresovanými občanskými iniciativami uvážit formu morálního oceňování nejlepších publicistických počinů v oblasti TLK.		průběžně	MK ve spolupráci s občanskými iniciativami
4.3.7 Pokračovat v činnosti Národní rady pro tradiční lidovou kulturu, která působí jako poradní orgán ministra kultury, ve prospěch zachování a péče o nejvýznamnější projevy TLK, zejména prvky zapsané do Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky. Dále pokračovat v dialogu MK s odborníky z oboru etnologie, muzeologie, památkové péče,		průběžně, s každoročním hodnocením k 31. 12.	MK

religionistiky, sociologie, dějin umění, hudební, filmové a divadelní vědy, estetiky, architektury a techniky, školství a osvěty, médií, regionalistiky i relevantních spolků.			
4.3.8 Prostřednictvím výběrových dotačních řízení vyhlašovaných MK napomoci nositelům prvků TLK, zejména zapsaných do Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky a do krajských seznamů, s praktickým prováděním prvků, jsou-li spjaty se zvláště náročnými podmínkami.		2. Q 2016 2. Q 2017 2. Q 2018 2. Q 2019 2. Q 2020	MK
4.3.9 Prostřednictvím výběrových dotačních řízení vyhlašovaných MK podporovat přípravu a realizaci plánů péče o prvky zapsané do Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky.		2. Q 2016 2. Q 2017 2. Q 2018 2. Q 2019 2. Q 2020	MK
4.3.10 V návaznosti na výsledky dotazníkových šetření „Identifikace a dokumentace tradiční lidové kultury v ČR“ (2006–2010) v jednotlivých krajích pokračovat v průběžné dokumentaci projevů TLK; věnovat pozornost přípravě a zpracování nominací k zápisu do soupisů regionálně významných prvků TLK na úrovni krajů (krajské seznamy).	V návaznosti na projekt identifikace proběhly výše uvedené výzkumy v terénu: Tradiční chov ovcí v Pojizeří Lidová stavitelství v obci Příšovice Lidová pískovcová plastika v Pojizeří (průběžně) Lidový oděv v Pojizeří (průběžně) Lidová strava v Pojizeří (průběžně)	průběžně, s každoročním hodnocením k 31. 12.	RP ve spolupráci s MK a NÚLK
4.3.11 a) Vytvořit osnovu pro jednotné zpracování výstupů dotazníkového šetření		31. 12. 2016	NÚLK
4.3.11 b) Prostřednictvím RP zajistit dle osnovy vytvořené NÚLK jednotné zpracování výstupů projektu „Identifikace a dokumentace tradiční lidové kultury v České republice“ (2006–2010). Výsledkem bude jednotně zpracovaný sběr z celé ČR, který bude publikován a porovnán s významnými výzkumy (např. v 50. letech 20. století).	Výstupy výzkumů byly předány NÚLK ve Strážnici.	průběžně do roku 2020	RP

4.3.12 Zabezpečit dostupnost informací o TLK široké veřejnosti především prostřednictvím RP, ale i prostřednictvím sítě knihoven, muzeí, archivů, vědeckých a dalších odborných institucí. NÚLK ve spolupráci s RP a s ČNS, z. s., budou poskytovat konzultace ke zkvalitnění prezentace zvláště významných projevů TLK.	Informace o projektech RP Turnov jsou průběžně prezentovány na www.muzeum-turnov.cz	průběžně, s každoročním hodnocením k 31. 12.	MK ve spolupráci s NÚLK, MV, ČNS, z. s., a RP
4.3.13 Upozorňovat na existenci Etického kodexu zpracovaného a uveřejněného ČNS, z. s., a apelovat na dodržování zásad v něm obsažených.		průběžně, s každoročním hodnocením k 31. 12.	ČNS, z.s., MK ve spolupráci s NÚLK
4.3.14 Veřejně prezentovat odbornou činnost sbírkových institucí prostřednictvím výstav a živých ukázek projevů TLK, např. řemeslných technologií, obřadů, obyčejů, zvyků, hudby a tance. Využívat přitom spolupráci řemeslníků, interpretů, lektorů a moderní prezentační technologie. Ve výběrových dotačních řízeních podporovat tyto typy prezentačních projektů.	Akce a výstavy RP Turnov Masopustní rej - výstava masopustních masek PVO Zákupy + workshop Ovce moje ovce – výstava - výstup výzkumu tradiční chov ovcí v Pojizeří + přednášky a workshop Na vlně vlny - výstava zpracovatelů ovčích produktů + workshop Muzejní noc – Řezbářské symposium, Vyřezávání hračky na soustruhu poháněném šlapacím kolem, Řemeslně výtvarná dílna s řezbářkou Ivetou Sádeckou, Vyprávění o stromech s řezbářkou Ivetou Sádeckou Loutky z půdy - výstava rodinných loutkových divadel ze sbírky manželů Jiráskových + workshop. Láska k rodné zemi, Josef Václav Scheybal – malíř, kreslíř, dokumentátor a sběratel, galerie RMaG v Jičíně Třpytivé Vánoce – vánoční ozdoby ze skleněných perliček, Městské muzeum v Nové Pace	průběžně, s každoročním hodnocením k 31. 12.	MK ve spolupráci s NÚLK, RP a další sbírkové instituce
4.3.15 Muzea v přírodě jsou ideálním prostorem pro prezentaci nejen lidové architektury a tradičních řemeslných technologií, ale také nemateriálních projevů TLK, proto je třeba věnovat zvláštní pozornost rozvoji prezentace TLK v těchto institucích.	Já Josef Dlask – expozice Vánoční ozdoby ze skleněných perliček – výstava Nová Paka Řemeslnické trhy 23. ročník Lidové stavitelství Pojizeří – Žitava Masopust Dlaskův statek – program, workshop, dílna, řemeslo Velikonoce Dlaskův statek – program, workshop, dílna, řemeslo Loutkáři dětem – pravidelné nedělní přehlídky loutkářských souborů v průběhu prázdnin Posvícení Dlaskův statek – program, workshop, dílna, řemeslo	průběžně, s každoročním hodnocením k 31. 12.	MK ve spolupráci s NÚLK a s Metodickým centrem pro muzea v přírodě při VMP a Svazem muzeí v přírodě, RP a další muzejní instituce

	Vánoční zpívání - – program, expozice		
4.3.16 Motivovat prostřednictvím výběrových dotačních řízení k účinné péči o TLK, jejímu uchování a dokumentaci. Zejména a) podporovat udržování a případnou revitalizaci zvláště významných a ohrožených místních a regionálních obřadů, obyčejů a zvyků v místech jejich současné či nedávné existence, b) upřednostňovat při rozhodování o podpoře dokumentace a prezentace ty projevy, které jsou zahrnuty do Reprezentativního seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva, do Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky a projevy bezprostředně ohrožené, c) podporovat publikační a vydavatelskou činnost tematicky zaměřenou na TLK, zejména na prvky zapsané do Reprezentativního seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva, do Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky a do krajských seznamů, d) podporovat pořádání regionálních, národních a mezinárodních festivalů, přehlídek, soutěží a tvůrčích dílen.		2. a 4. Q 2016 2. a 4. Q 2017 2. a 4. Q 2018 2. a 4. Q 2019 2. a 4. Q 2020	MK

4.3.17 a) Zajišťovat statisticko-ekonomická data týkající se prezentace TLK (např. data o návštěvnosti kulturních akcí pro veřejnost, výši výdajů veřejnoprávních rozpočtů na návštěvnost, počtu prezentačních akcí apod.).		průběžně, s každoročním hodnocením k 31. 12.	MK ve spolupráci s NIPOS
4.3.17 b) prověřit možnost vytvoření samostatných statistických deníků		30. 4. 2016	MK
4.3.17 c) zvážit vytvoření doplňkového dotazníkového šetření zaměřeného na oblast TLK		31. 12. 2020	NIPOS dle požadavků MK

4.4 Mezinárodní spolupráce

4.4.1 Podporovat mezinárodní spolupráci v oblasti prezentace a ochrany TLK, mimo jiné formou výměny koncepčních materiálů zaměřených na lepší péči o TLK ve smyslu Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví.		průběžně	MK
4.4.2 Podporovat formou příspěvku na provoz a) realizaci dvoustranných a mnohostranných projektů v oblasti dokumentace, prezentace a ochrany projevů TLK, b) výměnu vědeckých a technických publikací, časopisů, audiovizuálních nosičů aj., c) mezinárodní setkání odborníků a jejich zahraniční studijní cesty.		průběžně	zřizovatelé příspěvkových organizací na všech úrovních podle svých rozpočtových možností

Prioritně podporovat spolupráci se zeměmi Visegrádu, EU a s rozvojovými zeměmi ve smyslu Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví a Úmluvy o zachování a podpoře rozmanitosti kulturních projevů, jichž je Česká republika smluvní stranou.			
4.4.3 Podporovat výměnu kulturních hodnot TLK v rámci vyhlašovaných státních výběrových dotačních řízení. Využívat k tomu také prováděcích plánů k uzavřeným dohodám o kulturní spolupráci s jednotlivými státy.		červen a září 2016 2017 2018 2019 2020	MK
4.4.4 Podporovat participaci ČR na speciálních programech a projektech mezivládních organizací (UNESCO, Evropská unie, Visegrád a jiná regionální uskupení) v oblasti TLK.		průběžně	MK ve spolupráci s MZV
4.4.5 Pozorně posuzovat, případně předkládat zvláště odůvodněné návrhy k zápisu mezinárodně významných projevů TLK ČR do Reprezentativního seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva a do Registru osvědčených postupů při péči o zachování nemateriálního kulturního dědictví, zřízených Úmluvou o zachování nemateriálního kulturního dědictví. Tím posilovat mezinárodní prestiž ČR a zviditelňovat její TLK ve světě.		průběžně	MK ve spolupráci s MZV